

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

НАРЕДБА

за Националната схема за екомаркировка

Глава първа

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определят:

1. обхвата на приложение на Националната схема за екомаркировка (НСЕМ);
2. органа за управление на НСЕМ;
3. изискванията за получаване на екомаркировка;
4. условията и реда за получаване на екомаркировка;
5. вида на екомаркировката и правилата за ползване.

Чл. 2. НСЕМ определя последователност от действия за определяне на продуктови групи, подготовка и одобряване на изисквания за екомаркировка към тези продуктови групи, както и получаването ѝ от продуктите, включени в тях.

Чл. 3. Въвеждането на НСЕМ се съгласува с други съществуващи маркировки или споразумения за сертифициране на определено качество.

Чл. 4. Участието в НСЕМ е доброволно.

Глава втора

Обхват на приложение

Чл. 5. Продуктите, които получават екомаркировка, трябва да отговарят на изискванията на всички нормативни актове за безопасност, опазване здравето на хората и опазване на околната среда, приложими към различните етапи на съществуване на стоките и където е подходящо, към услугите.

Чл. 6. (1) Екомаркировка по НСЕМ могат да получат продукти, предлагани за продажба в Р България, ако съответстват на общите и специфични изисквания, определени в глава четвърта на наредбата.

(2) Специфичните изисквания за получаване на екомаркировка се определят по продуктови групи.

Чл. 7. (1) Продуктова група може да се включи в обхвата на приложение на екомаркировката, ако:

1. продуктите в нея представляват значителен обем от продажбите и търговията на вътрешния пазар;
2. продуктите в нея оказват или могат да окажат значително въздействие върху околната среда в глобален или регионален мащаб и/или върху природата като цяло, в рамките на един или повече от етапите на жизнения им цикъл;
3. съществуват възможности за значително подобрене на околната среда като резултат от избора на потребителя, както и възможности да се стимулират производителите и търговците да търсят конкурентни предимства от предлагането на стоки или услуги от тази група;
4. значителна част от обема на продажби е предназначена за крайна консумация или потребление.

(2) Продуктова група може да се включи в НСЕМ и когато е включена в схемата на Европейския съюз за екомаркировка.

Чл. 8. (1) Когато това се налага от характеристиките на продуктите, продуктовата група може да бъде разделена на подгрупи със съответно обособяване на специфични изисквания за всяка от тях, за да се използва оптимално възможността на екомаркировката за ефективни подобрения, свързани с околната среда.

(2) Изискванията за получаване на екомаркировка за различните подгрупи, включени в дадена продуктова група, определени със заповедите по чл. 139, ал.2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), са с един и същ срок на действие за цялата продуктова група.

Чл. 9. (1) НСЕМ не се прилага за фармацевтични продукти и медицински изделия по смисъла на § 1, т. 40 от допълнителните разпоредби на Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина, които са предназначени за професионална употреба, използват се по лекарско предписание или под контрола на медицински персонал, както и за храни и напитки.

(2) Вещества и препарати, които са определени като токсични, силно токсични, опасни за околната среда, канцерогенни, токсични за репродукцията или мутагенни съгласно Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества, препарати и продукти не могат да получат екомаркировка по реда на наредбата.

(3) Стоки, произвеждани чрез процеси, които могат да увредят значително здравето на хората и/или околната среда, или са опасни за потребителите при тяхната обичайна употреба не могат да получат екомаркировка по реда на наредбата.

Глава трета

Орган за управление на НСЕМ

Чл. 10.(1) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице е компетентният орган, който организира цялостната дейност по изграждането и функционирането на НСЕМ.

(2) В изпълнение на дейностите си по ал. 1. компетентният орган:

1. извършва преценка за съответствие на определен продукт с общите и специфични изисквания за получаване на екомаркировка;
2. присъжда знака за екомаркировка на продукт, отговарящ на изискванията;
3. поддържа регистър на продуктите, получили екомаркировка по НСЕМ;
4. осъществява контрол за съответствието на продукта, получил екомаркировка по НСЕМ;
5. прекратява правото за ползване на знака за екомаркировка и заличава от регистъра продуктите, несъответстващи на изискванията за нейното получаване;
6. утвърждава обхвата на продуктовете групи;
7. утвърждава специфичните изисквания за всяка продуктова група, включена в НСЕМ;
8. създава и поддържа правила, процедури, указания, свързани с дейността на НСЕМ.

Глава четвърта

Изисквания за получаване на екомаркировка

Раздел I Общи изисквания

Чл. 11. (1) Екомаркировка може да получи продукт, притежаващ характеристики, които му дават възможност да допринесе значително за подобряване на ключовите аспекти на околната среда, свързани с целите, определени в чл. 137 от ЗООС.

(2) Ключовите аспекти на околната среда по ал. 1 се определят съгласно индикативната таблица за оценка в приложение 1 като се следват методологичните насоки, определени в приложение 2.

Чл. 12. (1) Оценяването на аспектите се основава на следните правила:

1. при сравнителното оценяване на подобренията по отношение на околната среда се разглежда баланса между ползите и вредите за нея, включително здравните аспекти и аспектите на безопасността, свързани с измененията през различните етапи на жизнения цикъл на продуктите. Оценката отчита и възможните ползи за околната среда, свързани с окончателното обезвреждане на разглежданите продукти;

2. ключовите аспекти на околната среда се определят чрез идентифициране на въздействията върху околната среда, посредством които изпитваният продукт, от гледна точка на жизнения цикъл, дава най-значителен принос за подобряване на околната среда, както и аспектите, за които съществува значителен потенциал за такова подобрене;

3. етапът на пред-производство от жизнения цикъл на продуктите включва добива или производството и преработването на суровините, както и производството на енергия.

(2) Аспектите по ал. 1 се отчитат в най-ранния технически възможен етап от жизнения цикъл на продуктите.

Раздел II

Специфични изисквания

Чл. 13. (1) Специфичните изисквания за получаване на екомаркировка за всяка продуктова група се определят със заповеди на министъра на околната среда и водите, съгласно чл. 139, ал. 2 от ЗООС.

(2) Изискванията се разработват съгласно годишен план за работа, утвърден от министъра на околната среда и водите.

(3) За всяка продуктова група, включена в плана за работа, се създава работна група, която определя обхвата на продуктовата група и специфичните изисквания към продуктите в нея, като посочва методите за изпитване и проверка на съответствието.

(4) Съставът на групата се определя от министъра на околната среда и водите, като се отчитат интересите на заинтересуваните страни.

(5) При определянето на специфичните изисквания се ползват методологичните насоки по приложение 2.

Чл. 14. Специфичните изисквания за получаване на екомаркировка на продуктова група, включена в схемата на Европейския съюз за екомаркировка, се въвеждат в НСЕМ идентично за същата продуктова група и със същия срок на валидност.

Глава пета

Условия и ред за получаване на екомаркировка

Чл. 15. Екомаркировка по НСЕМ могат да получат продукти от продуктови групи, за които има специфични изисквания, определени със заповед на министъра на околната среда и водите по чл. 139, ал. 2 от ЗООС.

Чл. 16. (1) Молба за получаване на екомаркировка за определен продукт може да бъде подавана от неговите производители или вносители, от лица, извършващи услугата, от търговци и дистрибутори.

(2) Търговците и дистрибуторите могат да поискат екомаркировка само за продукт, който пускат на пазара под свое собствено търговско наименование.

(3) Молба може да се подава и за продукти, разпространявани на пазара под едно или повече търговски имена.

(4) Не се подава нова молба в случаите на изменения в продукта, които не влияят на съответствието с изискванията за получаване на екомаркировка.

(5) Компетентният орган трябва да бъдат уведомяван за всички съществени изменения на продукта, не по късно от 30 дни преди пускането на изменения продукт на пазара.

Чл. 17. Към молбата се подават и всички документи от проведените изпитвания и проверка на продукта, в съответствие със специфичните изисквания, определени със съответната заповед на министъра на околната среда и водите по чл. 139, ал. 2 от ЗООС.

Чл. 18. (1) Компетентният орган разглежда постъпилите документи в срок от 30 дни.

(2) В случаите на констатирани непълноти в документацията, компетентният орган изисква допълване, като времето за предоставяне на допълнителната информация не се включва в срока по ал. 1.

(3) Компетентният орган присъжда екомаркировка ако:

1. проверката потвърждава съответствието на продукта със специфичните изисквания, определени със заповед на министъра на околната среда и водите по чл. 139, ал. 2 от ЗООС за продуктовата група, към която се включва представения за оценка продукт;

2. изпитването и проверката за съответствие на продукта са извършени съгласно изискванията за съответната продуктова група, определени със заповед на министъра на околната среда и водите по чл. 139, ал. 2 от ЗООС.

Чл. 19. В случаите, когато за получаване на екомаркировка от даден продукт е необходимо и инсталациите за производство да отговарят на определени изисквания, тези изисквания трябва да са изпълнени за всички инсталации, в които се произвежда продукта.

Чл. 20. Компетентният орган признава изпитвания и проверки, извършени от акредитирани за съответната дейност органи.

Глава шеста

Вид на екомаркировката и правила за ползване

Чл. 21. (1) Графичният вид на знака за екомаркировката е определен в приложение 3.

(2) Компетентният орган регистрира знака по Закона за марките и географските означения.

Чл. 22. (1) Компетентният орган сключва договор с лицето, поискало и получило право да ползва знака за екомаркировка. Договорът определя конкретните правила за ползване на екомаркировката. Той включва и защитни мерки за оттегляне на предоставеното право за ползване на знака за екомаркировка.

(2) Видът на договора по ал. 1 се одобрява със заповед на министъра на околната среда и водите.

(3) Правото на ползване на екомаркировката се предоставя за срок до 3 години.

(4) При всяко преразглеждане и обновяване на изискванията за получаване на екомаркировка от определен продукт, правото за ползване на знака се преразглежда. При необходимост, договорът се ревизира или прекратява.

Чл. 23. При промяна на изискванията към продуктите от дадена продуктова група, получилият регистрация продукт може да продължи да се ползва от знака до изчерпване на наличните количества в търговската мрежа.

Чл. 24. (1) Знакът за екомаркировка не може да бъде ползван и не може да се прави позоваване на него, преди даден продукт да е получил правото за това.

(2) След сключване на договора по чл. 22, ал. 1, знакът може да се ползва само във връзка с продукта, получил екомаркировката.

(3) Всяка невярна или подвеждаща реклама или използване на марка или изображение, които могат да доведат до объркване със знака за екомаркировка по НСЕМ е забранена.

Чл. 25. За регистрацията на продукт по НСЕМ се заплаща такса съгласно Тарифата за таксите, събирани в системата на Министерството на околната среда и водите.

Допълнителна разпоредба

§ 1 За целите на наредбата :

1. “продукт” включва всяка стока или услуга
2. “продуктова група” представляват стоки или услуги, които служат за подобни цели или са еквивалентни по ползване и възприемане от потребителя
3. “потребител” включва и потребителите, използващи продуктите за професионални цели.
4. “ съществени изменения” означава изменения, които водят до промени в параметрите, предмет на специфичните изисквания за съответната продуктова група.

Заклучителна разпоредба

§ 2 Наредбата се издава на основание чл. 139, ал. 1, от Закона за опазване на околната среда.

МИНИСТЪР:

/Д. Арсенова/

Методологични насоки за определяне на специфичните изисквания за получаване на екомаркировка

Общи положения

Процесът на идентифициране и избор на ключовите аспекти на околната среда, както и определянето на специфичните изисквания за получаване на екомаркировка включва следните стъпки:

1. изучаване на приложимостта и пазара;
2. внимателно проучване на жизнения цикъл;
3. анализ на подобренията;
4. предложения за специфичните изисквания.

1. Изучаване на приложимостта и пазара

Изучаването на приложимостта и пазара включва преглед на различните видове групи продукти на вътрешния пазар в Р България от гледна точка на произведените или доставените количества, внесените и продадените, както и на структурата на пазара в страната. Прегледът включва външната и вътрешната търговия.

Чрез прегледа се оценява начина на възприемане от потребителите, функционалните различия между продуктите, както и необходимостта от определяне на подгрупи.

2. Проучване на жизнения цикъл

Ключовите аспекти на околната среда, за които е необходимо да се разработят специфичните изисквания се определят въз основа на резултатите от проучването на жизнения цикъл в съответствие с международно признати методи и стандарти. В случаите, където това е подходящо, се отчитат принципите, заложи в стандартите БДС EN ISO 14024 и БДС EN ISO 14040.

3. Анализ на подобренията

При анализа на подобренията се отчитат аспектите на околната среда и по-специално:

3.1 Теоретичният потенциал за подобрение на околната среда едновременно с възможните изменения, предизвикани в структурата на пазара. Този анализ се основава на оценката на подобренията в резултат от проучването на жизнения цикъл;

3.2 Техническите, промишлените и икономическите възможности за производство, измененията на пазара;

3.3 Отношението, възприемането и предпочитанието на потребителите, което може да влияе на ефективността на екомаркировката.

4. Предложения за специфичните изисквания

Окончателните предложения за специфичните изисквания отчитат свързаните с продуктовата група аспекти на околната среда.

Графичен вид на знака за екомаркировка

Графичният знак, който се ползва за продуктите, изпълняващи изискванията за получаване на екомаркировка, има следния вид:

XXXXX

зелено

синьо

XXXXX - Регистрационен № по НСЕМ и дата на регистрация.

Минималният размер на знака и на регистрационния номер се определят в договора по чл. 22, ал. 1.

Цветът е черен върху бял фон, бял върху черен фон или цветен със следните цветове:

Зелено - Циан 85%, Жълто 100%;

Синьо - Циан 100%, Магента 20%.

